

KINDLUSE KASVATAMINE

KIUSAMISJUHTUMITE LAHENDAMISE JUHIS

1. MIS ON KIUSAMINE?

Kiusamine on tahtlik ja korduv negatiivse mõjuga tegevus kaaslase suhtes.

1.1 Kiusamine võib olla

- vaimne (verbaalne),
- küberkiusamine,
- kehaline (löömine, tõukamine, asjade äravõtmine),
- sotsiaalne (tagarääkimine, teiste ässitamine kiusatava vastu).

Seega on kiusamine vägivald, mida kasutatakse kellegi alistamiseks, tema enesehinnangu mahasurumiseks või iseenda võimsamana tundmiseks. Ühtlasi on kiusamine protsess, mis ohustab kiusatava edasist normaalset arengut.

1.2 Kiusamise alla ei liigitu:

- vaidlused ja lahkarvamused - need on normaalne osa elust ja kasvamisest ning ei ole suunatud ühe õpilase vastu;
- müramine - kui mõlemad osapooled on teadlikud asja mängulisest aspektist ja toimingud toimuvad vastastikuse mõistmise ja austusega.

2. KIUSAMISE VÄHENDAMISEKS RAKENDATAVAD TEGEVUSED

2.1 Erinevaid kiusamissituatsioone ja seda, kuidas neis käituda käsitletakse vähemalt korra kuus ennastjuhtiva õppija või mentortunnis.

2.2 Klassiruumides on plakatid, mis selgitavad, kuidas käituda, kui märkad kiusamist.

2.3 Õpilane, lapsevanem või muu koolis töötav isik, kes märkab kiusamist saab täita [eeluuringu ankeedi](#), misjärel situatsiooniga tegeletakse.

2.4 Õpigruppidele luuakse võimalusi sotsiaalselt kaasavateks tegevusteks nii oma õpigrupi siseselt kui ka lende põimides.

2.5 Õpetajad juhivad õpigruppides grupidünaamikat, paigutades lapsi gruppidesse nii, et kõik õpiksid kõigiga koostööd tegema.

2.6 Korra trimestri jooksul saadetakse lastele ja vanematele küsimustikud 3 küsimusega:

1. Kas sinu õpigrupis esineb kiusamist?

2. Kui esineb, siis mis kujul?
3. Kes on kiusatav(ad) ja kiusajad?

3. KUIDAS KÄITUDA, KUI OLED ÕPILANE JA NÄED KIUSAMIST?

3.1 Kui tegu on situatsiooniga, kus mitu õpilast ründavad ühte. Mine juurde ja küsi, mis toimub? Kui seepeale tegevus lõppeb, siis jaga hiljem juhtunut oma mentoriga.

3.2 Kui näed, et ühe inimese vastu suunatud negatiivne käitumine jätkub hoolimata sinu sekkumisest, siis leia kõige lähemal asuv mentor, aineõpetaja või mõni muu koolitöötaja ja kutsu ta sündmuskohale.

3.3 Juhata täiskasvanu sündmuskohale ja selgita täiskasvanule teel sündmuskohale, mis juhtus ja milline mulje jäi sulle toimunust.

3.4 Edasi tegeleb täiskasvanu kiusamisjuhtumiga vastavalt Kindluse Kooli kiusamisjuhtumite lahendamise juhisele.

3.5 Kui kuuled, et mingi osa kaasõpilasi, kohtleb pidevalt halvasti mingit konkreetset õpilast või õpilaste gruppi, siis teavita sellest mentorit või õppejuhti ja tugimeeskonna juhti läbi [ankeedi](#).

3.6 Toimib skeem **MÄRKA - SEKKU - KUTSU TÄISKASVANU - SELGITA - JÄTKA OMA PÄEVA**

4. LAPSEVANEMA ROLL

4.1 Küsi oma lapselt igapäevaselt, kuidas tal koolis läheb ja millised on ta suhted kaasõpilastega.

4.2 Kui märkad, et laps on koolist tulles õnnetu ja ei soovi suhelda, uuri mis on selle põhjused.

4.3 Loo lapsega usaldav suhe, et ta julgeks sinuga jagada ka asju, mille pärast ta võib-olla piinlikkust tunneb. Tihti tekitavad kiusajad kiusatavates just selliseid tundeid.

4.4 Kui arvad, et tegu on koolikiusamisega, täida [ankeet](#) ja kirjelda olukorda.

5. KIUSAMISJUHTUMI PUHUL RAKENDATAVAD TEGEVUSED KINDLUSE KOOLIS

5.1 Kui on tekkinud kiusamisjuhtumi kahtlus, palutakse mentoril/õpilasel/lapsevanemal täita [eeluuringu ankeet](#), mis jõuab sotsiaalpedagoogi lauale, kes tutvub olukorraga ja otsustab, kas tegu on kiusamisjuhtumiga või mitte.

5.2 Kui tegu on kiusamisjuhtumiga, siis hakatakse seda lahendama vastavalt Kindluse Koolis kehtivale kiusamisjuhtumite lahendamise juhisele. Kui on tegu muu probleemiga, siis kaasatakse osapooli rahuldava lahenduse leidmisesse vastava ala spetsialistid.

6. TAASTAV ÕIGUS KUI KIUSAMISJUHTUMI LAHENDAMISVAHEND

6.1 **Vahendus** - Tavaliselt kahe inimese vaheline konflikt, mille lahendamisse kaasatakse kolmas neutraalne inimene.

6.2 **Taastav nõupidamine** - Kaasatakse rohkem osapooli, näiteks inimesed, keda vahejuhtum on mõjutanud, aga ka need, kes saavad kaasa aidata juhtumi lahendamisele või sellele, et see edaspidi ei korduks.

6.3 **Ennetav ring** - rakendatakse konflikti või olukorra puhul, kus vahejuhtumist mõjutatud inimesi on palju. Ringi korraldatakse vahel ka ennetavalt, et arutada olukorra mõjusid ning lasta osapooltel väljendada mõtteid ja tundeid.

6.4 **Taastav aruteluring** - Aruteluring annab osalejatele võimaluse juhitud vestlusingis väljendada oma mõtteid ja tundeid seoses juhtunuga, kuulata teiste lugusid ning leida hingelist tasakaalu. Osalemine toetab turvatunde parandamist läbi jagatud kogemuse, mis aitab kaasa hirmu vähendamisele. Aruteluringi juhivad kaks väljaõppe saanud juhendajat, kes annavad võimaluse osalejatel jagada turvalises ruumis nii palju kui nad soovivad, andmata hinnanguid, analüüsimata või kokkuvõtteid tegemata. Taastav aruteluring võib aset leida ühekordse või järjepidevate kohtumiste näol. Ühe aruteluringi kestvuseks on keskmiselt 2 tundi ning korraga saab osaleda kuni 8 osalejat.

7. KIUSAMISJUHTUMI LAHENDAMISEL KASUTATAVAD MÕJUTUSMEETODID

7.1 Individuaalne vestlus õpilasega, kus sõlmitakse kokkulepped kiusamise lõpetamiseks.

7.2 Vestlus õpilase ja tema vanemate või seadusliku esindajaga.

7.3 Ümarlaud õpilase ja tema vanematega õppejuhi, tugimeeskonna juhi või koolijuhi juures.

7.4 Juhtumi üleandmine politseile.

Iga järgmist astet rakendatakse juhul, kui eelmise astme kokkulepetest pole kinni peetud või kui need pole andnud tulemusi. Kõik vestlused dokumenteeritakse (Stuudiumis või eraldi protokolliga) ning lapsevanemat või õpilase seaduslikku esindajat informeeritakse realselt valitsevast olukorrast.

8. KIUSAMINE VÄLJASPOOL KOOLIPÄEVA

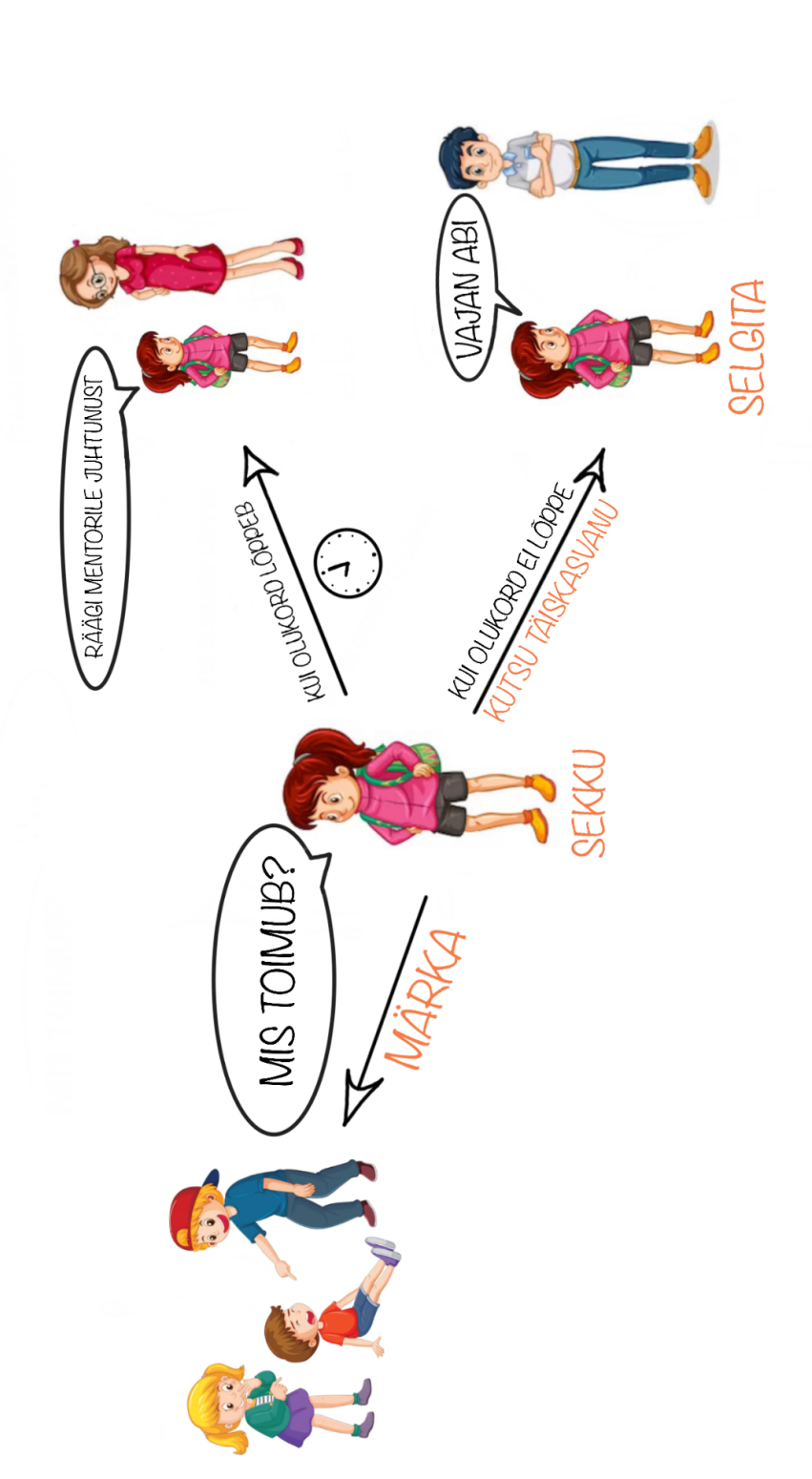
8.1 Kui sa tunned, et kellegiga suhtlemine/kellegi käitumine mõjub sulle ebamugavalt, alandavalt või füüsilisi ebamugavusi tekitavalt:

- 1) räägi sellest vanematele või mentorile;
- 2) pea meeles, et sina ei ole selles süüdi;
- 3) Kiusajaga kohtudes tuleks meeles pidada:
 - Kiusaja ootab kiusatava reaktsiooni. Kui suudad end tagasi hoida ega lähe endast välja, võtad sa kiusajalt ära võimaluse olla võimupositsioonil ja sind emotsionaalselt juhtida. Selle asemel asud sa ise võimupositsioonile ja kontrollid olukorda.
 - Hoia eemale kohtadest, kus kiusamine on väga tõenäoline. Ole ohtlikes kohtades kellegagi koos.
 - Kui mõni kiusaja räägib sind taga ja levitab kuulujutte, ütle lihtsalt, et see ei ole tõsi ja levitaja otsib tähelepanu.
 - Ütle “Ei!”. Kui keegi tahab sind millekski sundida, mida sa teha ei taha. Sul on õigus otsustada, mida sa teed või ei tee.
 - **Kui tegu pole koolipäevaga ja vajad kohest abi, siis helista anonüümsele lasteabi telefonile 116 111, kust saad abi ja nõu küsida.**

8.2 Vältimaks netikiusamist

- Mõtle järele, mida sa postitad. Ära jaga pilte ja infot, mis võiks sind ennast või kedagi teist halvas valguses näidata või häbistada.
- Ära jaga isiklikke andmeid.
- Ära anna teistele oma salasõnu. Parem on, kui ka väga head sõbrad sinu salasõnu ei tea. Sa võid neid jagada oma vanematega.
- Kontrolli privaatsus-sätteid. Kes sinu infot ja postitusi vaadata saavad? Sõbrad? Sõprade sõbrad? Võõrad? Tee kohandusi, et turvariski vähendada.

NB! Kui kellegi käitumine netiportaalis on sinu jaoks hirmutav, manipuleeriv, sinult mingeid asju või ebasobivaid tegevusi nõudev, siis räägi sellest vanemate, mentori või koolipsühholoogiga.

MÄRKKA - SEKKU - KUTSU TÄISKASVANU - SELGITA - JÄTKA OMA PÄEVA